

ISHSIZLIKNI KAMAYTIRISH: YOSHLARGA YARATILGAN ISH O‘RINLARI VA ULARNING IQTISODIY RIVOJLANISHGA TA’SIRI.

Xidirov Ulug‘bek Gulboy o‘g‘li

Toshkent xalqaro moliyaviy boshqaruv va texnologiyalar universiteti

Bank ishi va audit yo‘nalishi 2-kurs talabasi

email; ulugbekjon0218@gmail.com

Annotatsiya. *Ushbu maqola yoshlar va ish o‘rinlarining iqtisodiy ahamiyatini tahlil qiladi. Yoshlar mehnat bozoriga kirish orqali iqtisodiy faollikni oshirishi, yangi texnologiyalarni joriy etishga yordam berishi va ishlab chiqarish samaradorligini oshirishi mumkin. Maqolada, shuningdek, ish o‘rinlari yaratishning ijtimoiy va iqtisodiy barqarorlikka ta’siri hamda yoshlar uchun innovatsion sohalar va tadbirkorlikka yo‘naltirilgan siyosatlarning ahamiyati ko‘rsatilgan. Maqolada ish o‘rinlari yaratishning mamlakat iqtisodiyotiga, ijtimoiy barqarorlikka va siyosiy holatga qanday ta’sir ko‘rsatishi haqida batafsil tahlil berilgan. Yoshlarni malaka oshirish va innovatsion sektorlarga jalb qilish orqali ularning mehnat bozoridagi raqobatbardoshligini oshirish muhimligi ta’kidlanadi. Maqola yoshlar uchun yangi ish o‘rinlarini yaratish va ularni iqtisodiy faoliyatga jalb qilishda davlat siyosatining rolini o‘rganadi.*

Kalit so‘zlar: *yoshlar, ish o‘rinlari, iqtisodiy rivojlanish, innovatsion sohalar, tadbirkorlik, mehnat bozori, ish o‘rinlari yaratish, iqtisodiy faollik, ijtimoiy barqarorlik, raqamli iqtisodiyot, malaka oshirish, texnologik innovatsiyalar, siyosiy barqarorlik.*

Kirish

Ishsizlik – har bir jamiyat va mamlakatning barqaror rivojlanishiga jiddiy tahdid soluvchi muammo hisoblanadi. Ayniqsa, yoshlar orasidagi ish o‘rinlari yetishmasligi, ularning iqtisodiy va ijtimoiy hayotga muvaffaqiyatli integratsiyasini sekinlashtiradi, bu esa o‘z navbatida jamiyatda ijtimoiy beqarorlikni yuzaga keltirishi mumkin. Bugungi kunda yoshlar – jamiyatning eng dinamik va istiqbolli qismi bo‘lib, ularning mehnat bozoriga jalb etilishi, iqtisodiy rivojlanishning poydevorini tashkil etadi. Shu sababli, yoshlar uchun ish o‘rinlarini yaratish va ularning iqtisodiy faoliyatini qo‘llab-quvvatlash, nafaqat individual daromad va farovonlikni ta’minlash, balki mamlakatning iqtisodiy o‘sishini tezlashtirish va jamiyatning barqarorligini oshirishga xizmat qiladi.

Yoshlar orasidagi ish o‘rinlari yetishmasligi ko‘plab mamlakatlarda o‘sib borayotgan muammo hisoblanadi. Bu, ayniqsa rivojlanayotgan davlatlarda iqtisodiy barqarorlik va ijtimoiy farovonlikka tahdid soladi. Ishsizlikning yuqori darajasi yoshlarning jamiyatdan

ajralib qolishiga, jinoyatga qo‘l urishiga yoki giyohvand moddalar bilan bog‘liq muammolarni yuzaga keltirishiga olib kelishi mumkin. Shuningdek, iqtisodiyotda yoshlarning faolligi kamayishi ishlab chiqarish samaradorligini pasaytiradi va mamlakatning raqobatbardoshligini kamaytiradi. Bunday holatlar, jamiyatda ijtimoiy va iqtisodiy muammolarni kuchaytiradi, shuningdek, kelajakda yirik ijtimoiy inqirozlarga olib kelishi mumkin.

Shu sababli, yoshlar uchun ish o‘rinlarini yaratish va ularning iqtisodiy faoliyatini qo‘llab-quvvatlash davlatlarning iqtisodiy siyosatining muhim yo‘nalishlaridan biriga aylangan. Yoshlarni kasbiy ta‘lim va malaka oshirish, innovatsion sohalarga jalb etish, yoshlar tadbirkorligini qo‘llab-quvvatlash kabi choralar, nafaqat ish o‘rinlarini yaratishga yordam beradi, balki mamlakat iqtisodiyotining barqaror o‘lishini ta‘minlaydi. Mazkur maqolada yoshlar uchun yaratilgan ish o‘rinlarining iqtisodiy rivojlanishga ta‘siri va bu yo‘nalishda amalga oshiriladigan siyosatlar haqida batafsil tahlil qilinadi.

Asosiy qism

Yoshlar va ish o‘rinlarining iqtisodiy ahamiyati

Yoshlar – har bir mamlakatning kelajagi va iqtisodiy rivojlanishining poydevoridir. Ularning mehnat bozoriga kirishi, ishlab chiqarish va iqtisodiyotning samaradorligini oshirishda muhim rol o‘ynaydi. Yoshlarga yaratilgan ish o‘rinlari, birinchi navbatda, ularning o‘z daromadlarini oshiradi va iqtisodiy faollikni kuchaytiradi. Bu esa, o‘z navbatida, iste‘mol talabini oshiradi va ishlab chiqarish hajmini kengaytiradi. Ishlab chiqarishning kengayishi esa, mamlakat iqtisodiyotining barqaror o‘lishini ta‘minlaydi.

Yoshlarning mehnat bozoriga kirishi, shuningdek, mamlakatda yangi texnologiyalarni joriy etishga yordam beradi. Yoshlar, odatda yangi g‘oyalar va texnologiyalarni tez qabul qiladilar, bu esa innovatsion jarayonlarni tezlashtiradi va raqobatbardoshlikni oshiradi. Bunday yondashuv mamlakatning iqtisodiy rivojlanishiga katta hissa qo‘shadi, chunki texnologik innovatsiyalar va yangi ish o‘rinlarini yaratish orqali amalga oshiriladi.

Ishsizlik va ijtimoiy barqarorlik

Ishsizlik nafaqat iqtisodiy, balki ijtimoiy beqarorlikni ham keltirib chiqarishi mumkin. Yoshlar orasidagi ish o‘rinlari yetishmasligi, ularning jamiyatdan ajralib qolishiga, o‘zini begona his qilishiga olib keladi. Ishsizlik muammosi, ayniqsa, yoshlarning jinoyatga qo‘l urishiga, giyohvand moddalar bilan bog‘liq muammolarni yuzaga keltirishiga sabab bo‘lishi mumkin. Bunday holatlar jamiyatda ijtimoiy tartibsizlikni kuchaytiradi va xavfsizlikni pasaytiradi.

Bundan tashqari, iqtisodiy faollikning yo‘qligi yoshlarning siyosiy ishonchsizligini oshiradi. Ishsiz yoshlar hukumatning siyosatiga qarshi norozilik bildirishi mumkin, bu esa siyosiy beqarorlikka olib keladi. Jamiyatda ijtimoiy va siyosiy ishonchning yo‘qligi, o‘z

navbatida, iqtisodiy barqarorlikni ta'sir qiladi. Shu sababli, yoshlar uchun ish o'rinlari yaratish, faqat iqtisodiy, balki ijtimoiy barqarorlikni ta'minlash uchun ham muhimdir.

Innovatsion sohalar va tadbirkorlik: Yoshlar uchun yangi imkoniyatlar

Yoshlarning iqtisodiy faoliyatini qo'llab-quvvatlashda innovatsion sohalar va tadbirkorlikni rivojlantirish muhim ahamiyatga ega. Yoshlar yangi g'oyalar, texnologiyalar va startaplarni joriy qilishda faol ishtirok etishadi. Tadbirkorlikni rivojlantirish va yoshlarni innovatsion sohalarga jalb qilish, yangi ish o'rinlarini yaratishning samarali yo'llaridan biridir.

Davlat tomonidan yoshlarni tadbirkorlik faoliyatiga undash, ularga moliyaviy va ta'lim resurslarini taqdim etish, shuningdek, innovatsion startaplarni rivojlantirish uchun zarur infratuzilma yaratish muhimdir. Yashil iqtisodiyot, raqamli iqtisodiyot va boshqa innovatsion sohalarda ish o'rinlarini yaratish mamlakatlarning iqtisodiy o'sishini tezlashtirishga yordam beradi. Yoshlarni kasbiy ta'lim olish va malaka oshirishga yo'naltirish ularning mehnat bozorida raqobatbardoshligini oshiradi.

Yoshlar uchun ish o'rinlarini yaratish bo'yicha siyosatlar

Yoshlar uchun ish o'rinlarini yaratish va ularni iqtisodiy faoliyatga jalb qilish uchun davlatlar o'z siyosatini ishlab chiqishlari kerak. Davlatlar, birinchidan, yoshlarni ta'lim va malaka oshirish dasturlari bilan ta'minlashga e'tibor qaratishlari lozim. Bu dasturlar, yoshlarning mehnat bozoriga kirishini osonlashtiradi va ularning raqobatbardoshligini oshiradi.

Shuningdek, yoshlarni innovatsion sektorda ish o'rinlariga jalb qilish muhimdir. Bu soha yoshlarni texnologiya, ilm-fan va tadbirkorlikka undaydi. Davlat tomonidan yoshlar uchun startaplarni yaratish uchun to'g'ri qonuniy va moliyaviy sharoitlar taqdim etilishi kerak. Yoshlar uchun soliq imtiyozlari va subsidiya dasturlari ham ish o'rinlari yaratishda muhim rol o'ynaydi. Bularning barchasi yoshlarning iqtisodiy faoliyatda ishtirok etish imkoniyatlarini kengaytiradi va mamlakatning iqtisodiy o'sishiga hissa qo'shadi.

Xulosa:

Yoshlar uchun ish o'rinlarini yaratish mamlakatning iqtisodiy rivojlanishida muhim o'rin tutadi. Ularning mehnat bozoriga kirishi, ishlab chiqarish samaradorligini oshiradi, iqtisodiy faollikni kuchaytiradi va iste'mol talabini oshiradi, bu esa mamlakatning barqaror o'sishini ta'minlaydi. Yoshlar, shuningdek, yangi texnologiyalarni joriy etish va innovatsion jarayonlarni tezlashtirishda faol ishtirok etadi. Buning natijasida, mamlakatning raqobatbardoshligi ortadi va ishlab chiqarish samaradorligi oshadi.

Biroq, ish o'rinlari yetishmasligi yoshlar orasida ijtimoiy beqarorlikni keltirib chiqarishi, jinoyatchilik va giyohvandlik muammolarini kuchaytirishi mumkin. Shu bois, yoshlarni mehnat bozoriga jalb qilish, faqat iqtisodiy, balki ijtimoiy barqarorlikni ta'minlash uchun

ham muhimdir. Yoshlar uchun yaratilgan ish o‘rinlari jamiyatdagi siyosiy ishonchni oshirishi, ijtimoiy barqarorlikni ta’minlashi va iqtisodiy o‘shishning poydevorini yaratishi mumkin. Innovatsion sohalar va tadbirkorlikni rivojlantirish yoshlar uchun yangi ish o‘rinlarini yaratishning samarali yo‘llaridan biridir. Davlatning yoshlarni kasbiy ta’lim va malaka oshirishga yo‘naltirish, innovatsion sektorlarga jalb qilish va tadbirkorlik faoliyatini qo‘llab-quvvatlash siyosatlari yoshlarning iqtisodiy faolligini oshiradi. Shuningdek, soliq imtiyozlari, subsidiya dasturlari va to‘g‘ri infratuzilma yaratish yoshlar uchun ish o‘rinlarini yaratishga yordam beradi.

Umuman olganda, yoshlar uchun ish o‘rinlarini yaratish mamlakatning iqtisodiy barqarorligini oshirishga, ijtimoiy farovonlikni ta’minlashga va jamiyatdagi siyosiy barqarorlikni mustahkamlashga hissa qo‘shadi. Shu sababli, yoshlarni iqtisodiy faoliyatga jalb qilish uchun zarur siyosatlarni amalga oshirish mamlakatlar uchun katta ahamiyatga ega.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning BMT Bosh Assambleyasining 72-sessiyasida so‘zlagan nutqi.
2. Gulboy o‘g, X. U. B. (2025). AKSIYADORLIK TIJORAT BANKLARINING RIVOJLANISHIDA XALQARO STANDARTLARINING RO‘LI. ZAMIN ILMIY TADQIQOTLAR JURNALI, 1(3), 52-56.
3. Axadjon o‘g‘li, A. A., & Tursunboy o‘g‘li, N. J. (2023). SANOATNING YAIMGA TA’SIRINI BAHOLASH. *QO‘QON UNIVERSITETI XABARNOMASI*, 290-293.
4. Axadjon o‘g‘li, A. A. (2023). RAQAMLI IQTISODIYOTNING RIVOJLANISHDAGI O‘RNI. *QO‘QON UNIVERSITETI XABARNOMASI*, 271-273.
5. Axadjon o‘g‘li, A. A. (2023). ZAMONAVIY AXBOROT-KOMMUNIKATSIYA TEXNOLOGIYALARINING MUAMMOLARI VA YECHIMLARI. *QO‘QON UNIVERSITETI XABARNOMASI*, 333-338.
6. Azamjon o‘g‘li, U. A., & Axadjon o‘g‘li, A. A. (2023). Sun'iy intellekt va raqamli iqtisodiyot rivojlanishi. *Qo‘qon universiteti xabarnomasi*, 1, 73-75.
7. Tursunboy o‘g‘li, N. J., & Axadjon o‘g‘li, A. A. (2023). O‘zbekistonning jahon savdo tashkilotiga a‘zo bo‘lish uchun uzoq yo‘li va xitoy tajribasi. *Qo‘qon universiteti xabarnomasi*, 1, 43-47.
8. Ahrorjon, A., & Gafurov, X. (2023). IQTISODIY SIYOSATNING RIVOJLANISHIDA FISKAL VA PUL-KREDIT SIYOSATI. *Qo‘qon universiteti xabarnomasi*, 310-313.

9. Otto, M., & Thornton, J. (2023). CHATGPTNING IQTISODIYOTGA TA'SIRI: SUN'IY INTELLEKTNING KASBIY MEHNAT BOZORIGA TA'SIRI. *QO 'QON UNIVERSITETI XABARNOMASI*, 7, 65-71.
10. Akhrorjon, A., & Oybek, A. (2023). ISLAMIC FINANCE PROBLEMS AND SOLUTIONS: Study guide. *AMAZON PUBLICATION ISBN-13: 9798863282282*, 1, 200.
11. Akhmadjonov, O. X. (2023). ISLOMIY MOLIYA BARQARORLIK OMILLARI: EKONOMETRIK TAHLILLAR VA DALILLAR. *Educational Research in Universal Sciences*, 2(9), 74-94.
12. Axrorjon, A., & Maxliyoxon, O. (2024). TA'LIM SIFATI OSHISHIDA JSTNING O'RNI. *YANGI O'ZBEKISTONDA IJTIMOIIY-INNOVATSION TADQIQOTLAR*, 2(1), 113-118.
13. Акабирходжаева, Д. Р., & Абдуллаев, А. А. (2024). ВЛИЯНИЕ СОВРЕМЕННЫХ ТЕХНОЛОГИЧЕСКИХ ИННОВАЦИЙ НА РАЗВИТИЕ МИРОВОГО ФИНАНСОВОГО РЫНКА. *Экономика и социум*, (11-1 (126)), 729-739.
14. Akabirxodjayeva, D., & Abdullayev, A. (2024). TEXNOLOGIK INNOVATSIYALARNING JAHON MOLIYA BOZORINING RIVOJLANISHIGA TA'SIRI. *QO 'QON UNIVERSITETI XABARNOMASI*, 13, 89-96.
15. Akhrorjon, A., & Oybek, A. (2023). SUN'IY INTELLEKT (AI) VA ISLOM MOLIYASI. *Qo 'qon universiteti xabarnomasi*, 188-190.
16. Keldiboyeva, Z. M. Q., & Abdullaev, A. A. O. G. L. (2022). Inklyuziv ta'limga bo'lgan ehtiyojlar va sabablar, inklyuziv ta'limga jalb qilish. *Science and Education*, 3(11), 704-711.
17. Oybek, A., Abdullaev, A., Mavlonbekov, X., & Sharifjonov, Z. (2023). ISLOM MOLIYASIDA MUSHORAKA SHARTNOMASI. *Umumjahon fanlari bo'yicha ta'lim tadqiqotlari*, 2(1), 593-599.
18. Turanboyev, B., Abdupattayev, A., & Abdullaev, A. (2023). INFLYATSIYANING QIMMATLI QOG'OZLAR DAROMADIGA TA'SIRI. *Yosh tadqiqot Jurnal*, 2(2), 88-100.
19. Akhmadjonov, O. X. (2023). ISLOM BANK TIZIMI UCHUN SHARTNOMA HUQUQI VA ASOSIY TAMOYILLARI. *Educational Research in Universal Sciences*, 2(5), 600-613.
20. Abdullaev, A. (2022). BOBUR VA BOBURIYLAR SULOLASINING JAHON SIVILIZATSIYASINING YANGILANISHIGA QO'SHGAN HISSASI. *NEW RESEARCH ON THE WORKS OF ALISHER NAVOI AND ZAHIRUDDIN MUHAMMAD BABUR*, 1.
21. Xusanovich, A. O. (2023). MALAYZIYADA ISLOMIY MOLIYA, TO'G'RIDAN-TO'G'RI XORIJIY INVESTITSİYALAR VA IQTISODIY RIVOJLANISH O'RTASIDAGI MUNOSABATLARNING EKONOMETRIK TAHLILI ASOSIDA

O‘ZBEKISTON UCHUN TAVSIYALAR. *QO ‘QON UNIVERSITETI XABARNOMASI*, 7, 60-64.

22. Mulaydinov, F. (2024). Application, place and future of digital technologies in the educational system. *Nordik ilmiy-amaliy elektron jurnali*.

23. Jumanova, S. (2024). Analysis of PISA test results in Uzbekistan and prospects of preparing primary education students for PISA test. *Nordik ilmiy-amaliy elektron jurnali*.

24. Ikromjonovna, J. S., & Axadjon o‘g‘li, A. A. (2023). O ‘ZBEKISTONDA PISA TESTI NATIJALARI VA BOSHLANG ‘ICH TA’LIM O ‘QUVCHILARINI BU TESTGA TAYYORLASH ISTIQBOLLARI. *QO ‘QON UNIVERSITETI XABARNOMASI*, 9, 159-162.

25. Turanboyev, B., & Abdullayev, A. (2023). DAVLAT, KORXONA VA TASHKILOTLAR BYUDJETINI TO ‘G ‘RI TAQSIMLASH TENDENSIYALARI. *Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences*, 3(4), 304-309.

26. Akhrorjon, A., & Maxliyoxon, O. (2024). IMPACT, RESULTS AND CONSEQUENCES OF WTO ACCESSION ON THE EDUCATION SYSTEM. *International Multidisciplinary Journal of Universal Scientific Prospectives*, 2(1), 6-15.

27. Abdullaev, A., & Odilova, M. (2024). The Role of WTO in Improving the Quality of Education. *Yosh Tadqiqotchi Jurnali*, 3(1), 140-148.

28.